

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Lelkipásztori eszmény — eszményi lelkipásztor.

A cím által felöltet tárgyra csak abban az esetben világíthatunk rá teljesen, ha szívügyünknek igyekszünk tekinteni azt. Az egész téma arra indít bennünket, hogy elinduljunk azon az úton, amelynek végére jutva, boldog örömmel és meglepéssel elmondhassuk: felfedeztük egyházunk s önmagunk számára azt, akire hivatásunk, küzdelmünk, magunkra hagyatottságunk és nélkülözéseink között legnagyobb szükségünk van: a lelkipásztort.

Az első lépés megtevésénél elengedhetetlen, hogy tisztában legyünk azzal, hogy mi a mi lelkipásztori hivatásunknak tulajdonképpeni eszménye? Tudnunk kell, hogy mit akarunk? Legyünk tisztában azzal is, hogy kik és milyenek vagyunk és milyenekké kell lennünk?

Ki a lelkipásztor? Itt nem a lelkipásztor egyházjogi és közjogi helyzetének megvilágításával kell a kérdést elintéznünk. A szó igazi és nemes értelmét kell megtalálnunk.

A lelkipásztor Istennek az az elhívott embere, aki a látható világban a láthatatlan világ céljaiért, Isten fegyvereivel harcol. Ember, akinek mégis többnek kell lenni embertársainál, mert feladatát csakis úgy tudja megoldani, ha több, mint más valaki. Ez a többlet abban nyilvánul meg, hogy fel van verte az Isten Igéje szolgálatának készséges aláztatával.

Az igazi lelkipásztori eszményképet Jézus a következőkben körvonalazza: „A jó pásztor életet adja a juhokért. A béres pedig, és aki nem pásztor, akinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jöni és elhagyja a juhokat és elfut: és a farkas elragadja azokat és elszéleszti a juhokat. A béres pedig azért fut el, mert béres és nincs gondja a juhokra” (Ján. 10: 11—13).

A lelkipásztori eszménykép első jellemvonása tehát a halálig tartó hűség. Ez a hűség feltételezi azt, hogy a reámbizottakban legjobb tudásom,

fegyelmezettségem és meg nem alkuvásom szerint járok el. Előttem nem lehet kibúvó, ha Isten országának munkálásáról van szó; nem játszhat szerepet az élet egyetlenegy mellékkörülménye sem, amikor hitem megbizonyításának kell megoldania a holnap kérdését. Megoldandó feladataimat nem lehet kimagyarázkodással félretolni az evangélium követelésének útjából; nem lehetnek kétségeim a siker tekintetében, mert csak azt érezhetem és tudhatom, hogy Jézus szerelme minden forgolódásomban lelkéstől-testestől anyaszentegyházam önzetlen, érdek nélküli szolgálatához kötöz.

Az eszményi lelkipásztor kötelességtudó. Kötelességteljesítem közben nem lehetnek áthidalhatatlan szakadékok, legyőzhetetlen akadályok. A mai nap tennivalóit nem halaszthatom holnapra, mert tudnom kell, hogy az én Uram minden pillanatban számonkérheti sáfarkodásomat. Kötelességteljesítemnek egyetlen rugója az kell, hogy legyen, hogy folytonos munkám között a mélyre evezve merítem alá hálomat, hogy az szakadozzék a halak sokasága miatt. Sohasem szabad szem elől tévesztenem azt, hogy ma többet kell tennem, mint amennyit tegnap tettem, mert örökkévalóságra hivatott lelkek vezetésével vagyok megbízva.

Lelkipásztori életnek tisztának kell lennie. Sem egyéni, sem közéleti forgolódásom nem lehet olyan, hogy foltokat hagyjon maga után. A tisztaság tekintetében mindenkifelett evangéliumi szolgálatom kifogástalansága lehet az irányadó. Cselekedeteimet, beszédeimet, egész gondolkozásomat, a tiszta élet szolgálatába kell állítanom, amely nem tűrhet meg sem erkölcsi kilengést, sem más természetű kisiklást. Állandóan tudatában kell lennem annak, hogy engemet, a lelkipásztort nemcsak kritizáló és gáncsoskodni szerető emberek sokasága figyel, hanem figyel az én mennyei Atyám is, aki tiszta életre vágyó lelkek jövőendő ütegyengetését ruházta reám. Vajjon vezethetek-e én tiszta-

ság után vágyó lelkeket a megelégtetés forrásához akkor, ha életemen a tisztátalanság árnyai húzódnak meg? Lehetek-e orvos akkor, amikor magamban a betegség csirái virulnak?

Lelkipásztori életem tisztaságának, érinthetlenségének semmi kívánnivalót nem szabad hagyania maga után. Olyannak kell lennie, hogy arról, mint acélfalról lepergjen a hitetlen és tisztátalan világ minden celszövése. Olyannak kell lennie, hogy arról mindenki megismerhesse, hogy az Ő tanítványa vagyok...

Anyaszentegyházunk jövődjének boldogsága sok részben függ attól, hogy én, az anyaszentegyház Királyának szolgálója: tiszta, feddhetetlen étellel kopogtatok-e be jövődjének ajtaján? Tiszta kézzel nyulok-e azok után, akik az én kezembe fogózva akarnak a tiszta életre eljutni? Lelkipásztori életem úgy ragyogjon a tisztaságtól, hogy a megátalkodott bűnöst is ellenállhatatlan erővel kényszerítse annak elfogadására és követésére.

Életemen végig kell húzódnia az alázatosság-nak. Nem szolgálai meghunyászkodásra gondolok, hanem a Lélek és szív megmozdulásának arra a jelenségére, amely által önként, minden külső kényszer és beavatkozás nélkül, a Lélek sugallatára hallgatva örömmel vállalom a nekem szánt és reám eső feladatok elvégzését, amikor szolgálatom Istennek odaszánása által az engedelmesség hősévé avattatom fel. Alázatosságom kizár minden ellenszegülést, amikor az evangélium parancsának teljesítéséről van szó.

Mindenekben a szeretet emberének kell lennem. Annak, aki a szeretet evangéliumát hirdeti; életével, cselekedeteivel a szeretetet kell hordoznia és felmutatnia. Ez a szeretet nem érzélgősségekben merül ki és nem a szavak tovaröpülő frázisaiban éli ki magát. Ez a szeretet tettetés nélkül való és előrelátó. Meglátja azt, hogy hol, mire van szükség és a szükség megszüntetésénél nem személyválogató. Ha kell ostor is tud lenni; ugyanakkor azonban könnyeket töröl le, ha idegenbe tévedt tékozlókat vezet vissza a szülei hajlékba. Ha a helyzet úgy kívánja, alamizsnát oszt és elesettet emel fel, árvát gyámolít és gyászolót vigasztal. Nagyot és kicsit, gazdagot és szegényt egy mérleggel mér le: a szeretet parancsának meghagyása szerint.

Lelkipásztori eszményeim között helyet foglal hazafiasságom is. Magyarságom ezt nélkülözhetlenné teszi. Hazafias eszményeimet úgy vélem szolgálni, hogy bűn útjára tévedt és ott vesztelő magyar református népemet az Ige erejével és igazságával igyekszem jobb belátásra bírni, nemzeti eszményeinknek teljesen megnyerni és a vörös nemzetköziség, vagy modern pogányság útjáról visszahozni, oda, ahol a hazaszeretet és nemzethűség oltárának tüzénél átfázott tagjait ismét megmelengetheti. Közömbösségéből igyekszem felrázni s bűneinek tudatára ébresztve igyekszem megértetni vele azt, hogy azért van mögöttünk ezeréves történelmi múlt, hogy mi összetépttségünk közepette is: az elkövetkező évezredek előtt nyissunk kaput.

Ügyelnem kell minden körülmények között arra is, hogy társaságomat jól válasszam meg. Sohasem szabad megfélelkezmem lelkipásztori mivoltomról s nem szabad haszonvágyból, vagy népszerűség hajhászásból lealacsonyodnom. Mindig és minden-

kivel szemben úgy kell eltalálnom a hangot, hogy mindenki lelkipásztorának vallhasson és tekinthessen és sohase jusson senkinek eszébe az, hogy akár a maga, akár a más érdekében lelkipásztori hivatásommal ellenkező cselekedetekre bírhasson. Ha valakire, úgy a lelkipásztorra kétszeresen áll a közmondás: Madarat tolláról, embert barátjáról ismernek meg.

Lelkipásztori életem kiemelkedő pontja: házasságkötésem.

A hitvestárs megválasztása egész életre szóló, komoly elkötelezés. Életemnek ez a lépése lehet egy életre szóló öröm, megelégedés és boldogság forrása, — de lehet egy életen át kísérő komor felhő is. Éppen azért nagyon ügyelnem kell arra, hogy kit választok magamnak hitvestársul? Hirvestársamban meg kell lenni az evangéliumi lelkületnek és szolgálatkészségnek, hogy lelkipásztori munkám nehézségei közepett: segítőtársam és biztatóm lehessen. Ezenkívül meg kell lenni benne az egyenlőrangú szellemi színvonalnak is, mert hitvestársam az — sok esetben egyedül az —, akivel gondolataimat ki kell cserélni és meg kell vitatni. Ez a szellemi színvonal tudja biztosítani azt a szinten elengedhetetlen kelléket is, hogy hitvestársam társadalmi téren se hagyjon kívánnivalókat maga után. Egyszóval hitvestársam megválasztásánál ügyelnem kell arra, hogy lelki, szellemi és társadalmi téren egyaránt elérje a kívánt mértéket.

Hiányos lenne lelkipásztori eszményem körvonalazása akkor, ha meg nem emlékeznék arról, hogy egy igazi lelkipásztornak, aki az ő anyaszentegyházaért él s hivatását be akarja tölteni, ismernie kell nyáját, gyülekezetét. Ismernie kell annak jó és rossz szokásait, erkölcsi és anyagi kataszterét. Csakis ezeknek ismerése által tudhatom azt, hogy a felbukkanó bajokra milyen orvosságot kell alkalmaznom; mert egy gyülekezetnek igaz arculata erkölcsi mivoltának és anyagi körülményeinek szálai-ból szövődik össze.

Ha gyülekezetemnek, s az egyes tagoknak fentemlélt mindkét körülményét ismerem, a bajok orvoslásánál nincs előttem elzárkózás és titok. Mindent elérhetem rendszeres lelkipásztori látogatásaim során, amikor meghitt beszélgetések során megnyilatkozik az egyháztagok szíve lelkipásztoruk előtt.

Igehirdetői mivoltom az a csúcspontra, a hova lelkipásztori eszményeim során eljutok. Lelkipásztori hivatásom és működésem igehirdetésem kerestül tükröződik legjobban vissza. Itt látszik meg legvilágosabban „én”-em igazi arca. Igehirdetésemnek kell áttüzesedni minden evangéliumi törekvésemnek és benne kell testet ölteni lelkipásztori célkitűzéseimnek. Igehirdetésem már elárulja, hogy a jó pásztor szól-e rajtam keresztül, vagy a béres? Elárulja, hogy Krisztus követségében járok-e, vagy a nekem adott alkalmakat szemfényvesztésre használom-e fel?

Templomi és templomonkivüli igehirdetésemről tudom, hogy mindegyik Isten által adott megszentelt alkalom, amelyeken én az Ige elegyítetlen továbbadója és magvetője tartozom lenni. Tisztában kell lennem tehát Isten Igéjének igazságaival és követelményeivel. Otthonosnak kell lennem a Szentírásban, kell, hogy az Ige mindennapi kenyerem legyen; tud-

nom kell azt az időknek és alkalmaknak megfelelően alkalmazni. Otthonosnak kell lennem református hitünk igazságaiban éppen úgy, mint egyházunk történetében s jól kell ismernem theologiai tudományunk mai állását is. Amint igehirdetésem nem lehet elavult idők felemlegetése, éppen úgy nem lehet a modern aktualizálás játékszere sem.

Igehirdetésemnek minden mellékvágányra térés kizárásával: az Ige Urát kell szolgálni azáltal, hogy vágyódó és szomjúhozó lelkek igényeit elégíti ki. Mint ahogyan nem sülyedhet igehirdetésem politikai demagógiává, éppen úgy nem szolgálhat népszerűsége törekvő érdekeket sem, mert nekem sohasem szabad megfélekedni arról, hogy alkalmas és alkalmatlan időben Krisztust kell prédikálnom, a megfeszítettet és feltámadottat, aki tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. Az evangélium továbbadásának során meg kell látszani rajtam annak, hogy Isten a maga üzeneteit holtig tanuló szolgálói ajkán keresztül juttatja el az Ő megtérő juhaihoz. Anyaszentegyházunk az igehirdetés egyháza: az elegytetlen, tiszta Ige megtartásának, átadásának, terjesztésének egyháza, amiből önként következnek, hogy én az anyaszentegyház szolgálatában álló lelkipásztor, megingathatatlan képviselője és szószólója legyek a tiszta Igének.

Lelkipásztori eszményeink megvalósításához nagy útat kell megtennünk. Egy egész, küzdelemteljes élet szükséges ahhoz, hogy ezek az eszmények a valóságba átültetve, megközelíthetők legyenek. Azonban bármily nehéznek és áldozatosnak látszik

is ezen eszmények útja: a nehézségek láttán nem szabad meghátrálnunk!

Ha életem egész odaszánásával igyekszem hű lenni a reámbizottakban és szilárdan és rendületlenül hiszek küldetésem igazságában és szentségében: már ráléptem a helyes útra. A terhek viselésében kitarótnak, a megnemértés közt reménykedőnek, a szomorúságban imádkozónak kell lennem és maradnom. Minden körülmények között le kell győzőm magamban a gyarló embert, hogy Isten szolgálója lehessenek.

És még egyet. Hivatalos forgolódásaim között sohasem legyek felebezhetetlen ítéletet tartó pap, hanem legyek alázatos és hű szolga, aki Jézus parancsát követve és annak engedelmeskedve állandóan felebezéssel élek Istenemig: a reám bízott nyáj üdvössége érdekében, a világ hitetlensége, bűne és gonoszsága ellen.

Szemeim előtt ott lebeg az eszményi lelkipásztor és az eszményi gyülekezet képe. Várva-várt idők álmai sürgetik a megvalósulást. Ezek az álmok ihletett lélek segítő kezére várnak, hogy kiemelkedhessenek a halált hozó szürkéségből.

A feltámadott élő Krisztus hívja az Ő megfáradt és megterhelt népét, hogy megelegíthesse. Hívja az Ő magyar református anyaszentegyháza pásztorait, hogy bizonyágtévesüket hallva, reájuk ruházhassa a szent megbízatást: „*Legeltesd az én bárányaimat... őrizd az én juhaimat*” (Ján. ev. 21: 15—16).

(Nagydobos.)

Peleskey Sándor.

Egyház és a politikai kérdés napjainkban.

Ezen cím alatt adott ki nemrégén a Debrecenben is megfordult svájci hitvallásos theologus, Barth Károly egy kis füzetet. A füzet azon felolvasást tartalmazza, amelyet a nagynevű hittudós 1938 dec. 5-én tartott a Zürich mellett fekvő Wipkingenben a németországi hitvalló egyházak felsegélésére alakult svájci segítő egyesület gyűlésén. Barth Károly tudvalevőleg Németországban volt theologiai tanár, de mert nem értett egyet a nemzeti szocializmusnak az egyházra is kiterjedő totalitáros elvével, ott kellett hagynia állását s vissza kellett térnie hazájába, Svájcba. Felolvasásában gondolatait 8 tételben foglalja össze. A két elsőben beszél a keresztyén egyházról és feladatáról, a harmadikban és negyedikben fejtegeti a német nemzeti szocialista mozgalomról való felfogását, a négy utolsóban pedig előadja, hogy minő kötelességek származnak a keresztyén egyházra nézve a nemzeti szocializmus fennállásából.

A heidelbergi katechismusra támaszkodva úgy írja le az egyházat, mint azok közösséget, akik saját maguk és minden ember vigaszát a Krisztushan találták meg. Az egyház szolgálata Jézus Krisztusnak, mint Isten fiának és Idvezítőnek időszerű bizonygatótételében áll. A nemzeti szocializmusnak kettős jellege van.

Először, mint politikai kísérlet tűnt fel. Később arra is igényt tartott, hogy mint totalis elvi diktátúra, közvetlen maga legyen az isteni hatalom. Ennek fogva a nemzeti szocializmus egészen más,

mint politikai kísérlet, nevezetesen vallásos intézmény. Egész lényegét nem tudjuk felfogni, hacsak nem úgy tekintjük, mint új iszlámot s Hitlert, mint annak profétáját. A nemzeti szocializmus olyan világias egyház, amelyhez való komoly ragaszkodás csak a hit, a misticizmus, a fanatizmus alakjában lehetséges. A gyakorlati következmények, amelyek Barth Károlyra nézve megállapításaiból előállnak, a következők: Az egyháznak arról kell bizonygatót tenni, hogy a hit s a nemzeti szocializmus benső és külső uralmának helyeslése kölcsönösen kizárják egymást. Az egyháznak azért kell imádkoznia, hogy a nemzeti szocializmus meggyengüljön s eltűnjék, amint a régi baseli liturgia szerint a hasonló veszedelem idejében a hamis próféta Mohamed erősségeinek szétrombolásáért imádkoztak. Ezek a kötelességek Barth előtt kötelezőknek tűnnek fel. A nemzeti szocializmus kérdése a jelenkor evangéliumi keresztyéneit választás elé állítja. A nemzeti szocializmus kérdésében nálunk is megoszlanak a lelkek. Az egyház egységének megóvása szempontjából a fenyegető veszéllyel szemben kívánatos Barth szerint, hogy mindenütt hitből beszéljenek, ameddig még egyáltalában egymással beszélhetünk. Németországban már ez többé nem lehetséges.

Barth fejtegetései sok tekintetben helyeslésre találtak. De nem hiányoznak olyan hangok sem, amelyek bizonyos aggodalmakat fejeznek ki. Ezek nem annyira a négy első, mint a négy utolsó tétel

ellen irányulnak. Hisszük, hogy Barth Károly a meggyőződéses, határozott nemzeti szocialista felfogását helyesen ítéli meg akkor, ha azt mondja, hogy ezeknél többről van szó, mint politikai új rendről. Felületesen ítéljük meg a nemzeti szocializmust, ha azt elsősorban nem úgy tekintjük, mint világnézeti mozgalmat. A nemzeti szocializmus ma a leghatalmasabb ideális mozgalom. Erejét abból a jóból meríti, amely hite szerint a német emberben lakik. Az üdvöt a Krisztusban megjelent kegyelem helyett a germán jellegtől várja. Ennyiben ellene egyház. A mai Németországban a leghatásosabb alakja azon törekvésnek, mely meg akarja fosztani a közeletet keresztényi mivoltától. Rosenberg nyit-hosa — hogy csak ezt a bizonyítékot hozzuk fel — kétségtelenül mutatja, hogy a nemzeti szocialista párt vezetősége a bibliai kereszténységet nem akarja.

Nem minden keresztény ember — írja Vischer György lelkész a baseli Volksbotében — követheti azt a módot, ahogy Barth új, egyházi jelszót ad ki a védekezésre. Vajjon a bibliából beigazolható-e az a követelés, hogy minden hívő keresztény foglaljon állást a nemzeti szocializmus nemesak belső, hanem külső uralma ellen is s imádkozzék „ezen új izlám-erősségei” ellen? Feltűnő, hogy Barth a 4—8. tétel-ekben nem hivatkozik bibliai helyekre, sőt két helyen meghatározásokkal igyekszik hallgatóit és olvasóit arról meggyőzni, hogy ebben az esetben nem is hivatkozhatnak a Szentírás tekintélyére. Ugyanis az arra való hivatkozás, hogy az újtestamentumi kereszténység ellen úgy a zsidóságban, mint különösen a római birodalomban is politikai nagyságok léptek fel, akik bizonyos vallásos jeleget öltöttek fel magukra, Barth szerint nem lehet irányadó, mert a római birodalom nem akart vallásos intézmény lenni, mint a nemzeti szocializmus s így az egyházközségek üldözésére való utalások, amelyeket Filipibellekhez, a Zsidókhoz írt levélben és Péter első levelében és több más helyen találunk, nem vonatkoztathatók a jelen esetre. Vischer szerint ez az állítás aligha állja meg a helyét. A keresztényüldözéseket bármely időben világnézeti, sőt vallási és politikai természetű mozgalmak idézték elé. Azt a tömeget, amely az elfogott Idvezítő felé „feszítsd meg”-et kiáltott, politikai szenvedély és vallási fanatizmus hevítette. Meg vagyunk győződve, hogy a hívő egyház a nemzeti szocializmus által gyakorolt nyomást éppen úgy fogja fel s viseli el, aminthogy az őskeresztény egyházak is el kellett hordoznia az üldözések terhét. A jelenlegi helyzetben, amidőn az európai kereszténységnek a testté lett Idvezítőhöz és az őskereszténységhez hasonlóan kell élni és szenvedni, nem szabad szem elől téveszteni, hogy az Antikrisztus változó köntösben mindig ugyanaz. A lelkileg irányított kereszténység napjaink politikai kérdéseire a feleletet nem valamely keresztény hagyományban, nem is valamely ó-református liturgiában, hanem egyedül a Szentírásban keresi. Theológiai fáradozása nem annak megmutatására irányul, hogy miféle okokból nem lehet a biblia irányadó, hanem arra, hogy magát alázatosságban ítéletének alávesse.

Nekünk, református keresztényeknek óvakodnunk kell, hogy bármely hangra hallgassunk, kivéve annak a hangját, aki az övének hű pásztora. Barth Jézus értelme szerint beszél? Milyen állást foglalt el az Úr, amidőn a zsidó papi népvézerek és Pilátus

a római birodalom képviselője a Krisztusellenes mozgalom szolgálóivá lettek? Imádkozott Barth Károly szerint a hamis próféták Kajafás és Anonias hamis próféták „erősségei” ellen? Összeegyezhetlennek nyilvánította az Isten iránt való engedelmséggel annak a császárnak külső hatalma elismerését, aki Istent megillető tiszteletet követelt magának? Elismerve a külső hatalmat vette magára a keresztet s vitte diadalra Isten ügyét. Az emberi gondolkodás és érzés előtt megbotránkozató, megfoghatatlan magatartását Isten fiának sokszor idézik az apostolok, mint példaadást, amelyet az egyháznak követnie kell: *Annak okáért azon indulat legyen bennetek, mely volt a Jézus Krisztusban* (1. Filip. 2, 5). Mindenekelőtt meg kell említenünk itt a felsőbbiség iránti engedelmségre való felhívást, amelyet Róm. 13, 1—8-ban olvasunk. Jézus nevében felhívja ott Pál a római keresztényeket, hogy minden zúgolódás nélkül fizessék az adót és a vámot. Mint a megfeszített követője megtanulta, hogy „a lelki ember”-rel szemben minden felsőbbiség, melynek hatalma van felette, Isten szolgálója s javára szolgál (4. v.). A nemzeti szocialista kormányt azonban Barth szerint nem lehet olyan értelemben a felsőbbiség fogalma alá vonni, amint ezt Pál apostol gondolja.

A biblia jogszerű felsőbbiségről beszél, de a nemzeti szocialista államot nem lehet ezzel a bibliai mértékkel mérni. Barth felfogásával szemben azt állítjuk, hogy a biblia Jézus egyházának híveitől azt követeli, miszerint ellenségeik vallási követelményeit utasítsák vissza s vállalják örömmel az ezzel járó szenvedések türesét, ellenben ismerjék külső hatalmukat függetlenül attól, hogy az jogszerű vagy jogszerűtlen eredetű-e. A szenvedő egyháznak nem kell, mint Péter tette, politikai kardhoz nyulni, hogy Jézus ügyét látszólagos lelki buzgalomban, világi eszközökkel védje meg. Ha az egyház az erősségek szétrombolásáért imádkozik, nem gondol az ellenség hatalmi állására. A küzdelmet szellemi értelemben veszi.

Nagyon szépen fejtegeti Barth azt a gondolatot, hogy az egyháznak minden nehéz helyzetben, így a nemzeti szocializmussal szemben tanúsítandó állásfoglalás elhatározása előtt imádkoznia kell. Mit jelent imádkozni? Azt, hogy minden szükségletünket, úgy amint van, Isten elé vigyük, Ő elé terjesszük, hogy azt megszívlelje. Még többet: Hálásan valljuk be Isten előtt, hogy minden bajunkat, akármilyen legyen is az, már megszívlelte. Még többet: hogy hozzá ragaszkodunk, mint olyanhoz, aki minden terhünket könyörületességében és igazságosságában a Jézusért már levette rólunk. Még többet: hogy kérjük őt, miszerint úgy éreztesse velünk bajunkat, mint az ő szükséges ítéletének jelét, amellyel szemben kegyelmét nem vonja meg tőlünk.

Hogyan alakul ki a nemzeti szocializmus és a keresztény egyház között a következő időkben a viszony, előre tudni nem lehet. Annyi bizonyos, hogy a kiválasztottak és a hívők közössége mindaddig legyőzhetetlen, míg hitben és engedelmségben Krisztushoz ragaszkodik. Azért ilyen válságos időben az az első, hogy a hívők lelkük irányítását Istennek engedjék át. Nincsen fontosabb Jézus egyházára nézve annál a kérdésnél, hogy mi a mondani-valója korunk számára Isten fiának, *kinek szeméi olyak, mint a tűznek lángja* (Jel. 2, 18).

HIREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BIHAR-ÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

A felsőárretri lelkész kör március 9-én tartotta, értekezletét Hegedűs Kálmán nagykeréki lelkész, lelkész kör elnök vezetése mellett Bojton. Az értekezleten megjelent Székelyhídy Béla esperes, egyházmegyei lelkészegyesület elnöke is. Az értekezleten több egyházi közigazgatási és más kérdés került megtárgyalás alá. A lelkész kör értekezlet április 6-án tartotta a következő összejövetelét Váncsodon. Németh István váncsodi lelképásztor elnökle mellett. Lelkészkör letárgyalta Csávás Sándor bojti lelképásztor, lelkészköri jegyző előadásában Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi missziói lelkésznek az áttérők átvételére vonatkozó szabályrendelet-tervezetét. Lelkészkör egyhangúlag megállapította, hogy a tervezet, mely igen komoly szempontok szerint készült és tart irányelveiül túlságos szigorú követelményeket állít a református egyházba az evangélium világosságának megismerésére vágyó, áttérni akaró hívek elé. Ugyancsak jegyző előadásában foglalkozott Dr. Kertész Endre egyházmegyei ügyésznek a II. és VI. te-re vonatkozó törvény-módosítási javaslatával, melyet esperes úr a lelkészkör elé észrevétel, illetve véleményadás végett leadott. Lelkészkör erre vonatkozólag is, mint a szabályrendeletre, megtette észrevételeit.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Legutóbb e helyen közöltük a debreceni egyházmegye körzeti leánykonferenciájának és a vele kapcsolatos gyülekezeti napok rendjét. Ebben az az eltérés lesz, hogy Berettyóújfaluiban az összejövetel elmarad s ez a körzet a következő beosztást kapja: Berettyóújfalu megy Derecskére; Szentpéterszeg és Gáborján Konyárra; Bakonszeg és Báránd Bihar-nagybajomba. — A jelentkezések sürgősen beküldendők.

A derecskei egyház 1938. évi statisztikája. Született törvényes fi 118, nő 77, összesen 195. Született törvénytelen fi 11, nő 7, összesen 18. Tehát született fi 129, nő 84, összesen 213. Az előző évhez viszonyítva 9 születéssel van több, mint az 1937. évben. Meghalt 75 fi és 75 nő, összesen 150. Tavalyhoz viszonyítva 32-vel többen haltak meg. Házasságot kötött 41 tiszta református pár és 4 vegyespár, összesen 45 pár. A tavalyihoz viszonyítva, most 31 párral kevesebb. A vegyespárok közül 1 pár javunkra kötött egységet, kárunkra 6, veszteség 5. Konfirmált 62 fi és 68 nő, összesen 130. Ezek közül 4 fi volt 16 éven felüli és 8 nő, összesen 12. Kitérés nem volt. Hozzáért 1 férfi. Volt az 1937. év végén 4266 fi és 4307 nő, összesen 8573 lélek. Szaporulat 54 fi, 9 nő, összesen 63. Tehát kevesebb, mint 1937. év

végén, 26-tal. Így a lélekszám most 4320 fi és 4316 nő, összesen 8636 lélek. Úrvacsorával élt 2639 fi és 4476 nő, összesen 7115 lélek, tehát 15-tel kevesebb, mint 1937-ben. — A gyülekezet „Világosság” című lapja utca és házszám szerint, a szülők teljes nevének is kiírásával közli a reverzalist adókat nevét, foglalkozását, családi helyzetét. Igen helyesen.

FELSŐSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

A gyulaházai női bibliakör most rendezett „Jelképes Bál”-jának jótékonycélt szolgáló tiszta bevételé 257 pengőt eredményezett. Ez már a harmadik Jelképes Bál ebben a gyülekezetben, ahol 14 év óta nem volt egyházi bál. „Vigasság az igaznak jól eselekedni.”

FELVIDÉK.

A Nagykőrösi Református Nőegylet Asszonyköre a Felvidék visszaesatolása alkalmából a magyar faji és református hittestvéri összetartozandóság kifejezéséért, s Isten iránti hálából a tisztaásványi egyház templomépítési munkálatainak befejezéséhez 200, azaz Kettőszáz pengő adománnyal járult hozzá. — Köszönetének nyilvánítása mellett a jó Isten gazdag áldását kéri a jókedvű adakozókra a tisztaásványi református egyház presbitériuma.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A tiszafüredi református egyház ápr. 2-án, virágvasárnap ünnepén gyülekezeti napot tartott. Dél előtt az ifjúság számára „A diadalmos Vezér” címmel. Igét hirdetett Tóth Kálmán karcagi vallás tanár, majd a gyermekekhez Szilágyi Dezső kunmadarasi lelképásztor szolt „Kies utakra terelő Pásztor” címmel. A délelőtti gyülekezeti istentiszteleten Csánki Benjámín kenderesi lelképásztor hirdette a virágvasárnap Igét s népes gyülekezet előtt az istentisztelet végeztével leányegyesületi tagokat avatott ünnepélyesen. Ez alkalommal 27 leány állott meg Isten színe előtt hívő elhatározással és tett fogadalmat, hogy hitvallásához, s abban Krisztushoz mindvégiglen hű marad. Az adhortáció, melyet avató lelképásztor hozzájuk intézett, a „Jobb rész”-ről szólott és e leánysereg buzgó munkája azt bizonyítja, hogy a tiszafüredi gyülekezetben valóban vannak, kik azt a részt választották, mely soha el nem vétetik.

A délután folyamán az előadások nagy csoportokban gyűjtötték össze a híveket. Két órakor a templomban a nők részére tartott „A vi rrasztónő” címmel előadást Csánki Benjámín kenderesi lelképásztor. Előadása a hittel teljes, soha el nem lankadó, éber női lelket állítja elénk, s ez a virrasztó hit mind az egyház, mind a lélek örök fennmaradásának eszköze. Ugyancsak két órakor a gyülekezeti teremben gyűlt össze a férfisereg, melynek „Mégmértél” címmel tolmácsolta az igazságos Isten üzenetét Szilágyi Árpád kunmadarasi lelképásztor. Nem lehetünk eléggé erősek ahoz, hogy elbizakodhassunk. Nem lehetünk felette hatalmasok, hogy az Isten akaratának ellene állhassunk. Örök mértéken állásunk tudata Krisztus diadalát jelenti. Délután 3 órakor együttes istentisztelet volt a templomban, mely alkalommal

Kotormán István tiszafüredi hitoktató végezte a szent szolgálatot. Négy órakor „Ifjú, néked mondom, kelj fel!” címen tartott lelkeket megragadó, mélyrelyülő előadást az ifjúság számára Tóth Kálmán karcagi vallástanár.

A gyülekezeti nap befejezéséül este 7 órai kezdettel a templomban vallásos ünnepély volt. Ez alkalommal gyűltak fel először a tiszafüredi református templom villanyai. A villanyvilágítást a hívek áldozatkészsége tette lehetővé, akik buzgó szívvel rövid idő alatt csaknem egészében összeadták a mintegy 1000 pengőbe kerülő villanybevezetési költséget. A hatalmas templom zsúfolásig megtelt első esteli fényében. Mintegy 1300 ember várta szorongva a lélekemelő ünnepséget, amely gyülekezeti énekekkel kezdődött, majd előfohász után Szilágyi Árpád kunmadarasi lelkipásztor buzgó imádsága emelte a lelkeket áhitatát. A tiszafüredi református férfienekkar Verdi: Szárnyat öltés fel... című operarészletet énekelte, a karnagy finom megérzésének tökéletes eljáratásával. Ezután Muraközy Gyula: Tanítvány a kapuban című versét mély áhitattal adta elő G. Ács Irén, melyet Szilágyi Dezső tanító énekszámával követett, saját orgonakiséretével, igazi művészi előadással. Nagy József poroszli lelkipásztor „Az igazi világosság” címmel tartott hatalmas, emelkedett előadást. Gyülekezeti ének után művészi orgonaszám következett, mely után Gönczy Béla segédlelkész Sántha—Szabó: Miatyánk című melodramát adta elő Létay Anna tanítónő orgonakiséretével. A tiszafüredi református női énekkar P. Nagy: Fohász című szerzeményét adta elő és végezetül Tóth János kunmadarasi lelkipásztor „Világosság a sötétségben” címmel hirdette az áldásokban bővelkedő gyülekezeti napot. Imádság és áldásmondás után énekekkel távozott a gyülekezet. Az egész gyülekezetet átölelő nap és annak minden áldása pedig Isten Lelkének munkája, s mint a meghívó is hirdette, mindezért „Egyedül Istené a dicsőség!”

I R O D A L O M

Juhász Géza: A magyar szellem vándorútja. (A Debreceni Ady Társaság kiadása, 1938.) Az iskola, az irodalomtörténeti óra emlékei elevenednek meg Juhász Géza kalauzolásával, mialatt végig megyünk vele a már többször megtett úton. Menyire más az a kép, amit ő látott meg velünk! Pedig mindössze egy-két rövid mondatot ad és pár magyarázó megjegyzést tesz és máris kész az ismeret. Nem unalmas adathalmaz és a legszürkébb részletekre szétszedett életrajzok tömege; nem codexvastagságú mű, amit a könyvtárak poroslevegőjéhez szokott, betűragó tudós hihetetlen szorgalma körmölt össze, hanem egyszerű, kis, füzetalakú könyvecske. Nevelő írta a tanítványainak, akik közé az újságolvasó ember is örömmel sorakozott, amikor ennek a kis tanulmánynak sorai a napi sajtó hasábjain szeme elé kerültek. Könyvalakban még kedvesebb, mert szinte egy fogásra végig lehet izlelni izes magyar beszédben írt tartalmát. Juhász Géza jó vezető a magyar szellem ösvényein. Mindig a lényegre tereli figyelmünket. Nem a „bikfanyelvű szaktudomány a fontos, hanem az új magyar köztudat kialakítása

és benne a magyar népmilliók létjogának hangsúlyozása”. Igen hasznát veheti ennek a kis munkának nemcsak a diák és a tanár, hanem az is, aki már kikerült az iskola padjaiból és a magyar lényeg megismeréséhez talán még mindig csak igen kis mértékben jutott el.

Kalmár Lajos.
Höresik Lajos: ...Nem hagyja az Úr büntetés nélkül... Szomorújáték négy felvonásban. Sárospatak, 1939. Szerző kiadása. (Nyíri, Zemplén vm., u. p. Füzérkomlós). Ára 1:20 P (az előadási jog is beleértve). Az utóbbi időben a kultúr- és lelki szükségletnek általában vallásos-esték, előadások, szertartások mellett, szindarab előadásával igyekeznek eleget tenni gyülekezeti vezetőink. Az előbb említett módszerekhez található megfelelő szavaltat, énekszám, s a jól megválasztott előadók a szellemi színvonalat biztosítani is tudják. A szindarabok körül azonban nagy bajok vannak. A népszínművek erkölcsi szempontból általában építőek, de nem minden ponton kifogástalanok. Ami jó, bevált, azt hamar színrehozták falusi, városi műkedvelőink. De azután nincs mit előadni. Igen nagy gond, keresés, átalakítás után sikerül egy-egy darabot előkeresni, előadhatni. Vallásos jellegű, művészi színszerűség szempontjából is értékes szindarabunk azonban nagyon kevés van. Az sem eléggé közismert. — E hiányon kívánt segíteni egyik zempléni lelkésztestvérünk, Höresik Lajos: „Nem hagyja az Úr büntetés nélkül” c. darabjával. A falu élete vonul fel előttünk e darabban: a koresma szennyvesztől a lelkési irodáig, az uzorás zsidótól az életét darabokra tördelő és híveinek osztogató lelkészig; a hitét tört büszkeségében elhagyó gögös gazdától, hitét végül is megrázó események után megtaláló alázatos hívőig. Papválasztás, szekták, lélekhalásza, az élet gondja, fiatalok jövőt keresése, életét mint jó pásztor juháiért odaadó lelkipásztor, a megbékélés evangéliuma: ott élnek a darab fokozódó feszültségében, drámai kirobbanásában, megindító feloldódásában. A magyar nép jövőjét veszélyeztetve látó szerző virrasztásával, imádságával, minden erejével szeretné visszatartani a sötét felleget. Segítsünk neki a gond megosztásával. Adassuk elő e már megtanítottatása által is nagyon nevelő, de végso hatásaiban annyira megindító és felemelő darabot. Hátha felébred az álmos, mámoros, hálvagos szemű magyar nép!

(*Illyés Endre.*)
Néparát címen az Országos Református Szereztársaság a múlt év őszén református népi kiadványsorozatot s református iratterjesztést indított meg a népműveltség emelése, a néperkölcsök javítása s az egyházépítő munka alátámasztása céljaira. Az első kiadványsorozat 60 füzettel s kötetkével most zárult be, így már áttekintést nyerhetünk a szerkesztés elvei felől. Megállapítható, hogy a szerkesztő ez első ciklusban több szépirodalmi munkát adott, mint szorosan vallásos irányzatú, tehát módszere a Pálé, aki előbb könnyebb dolgokkal akarja a népet az olvasásra szoktatni s azután tér át keményebb eledelre; egyik célja a neves református írókat a nép közé vinni s őket velük megismertetni; gyakorlati szükségleten segít, mikor szavalókönyveket jelent meg s fontos, talán ma a legfontosabb igényt igyekszik kielégíteni, amikor a tanyavilág lelkét akarja befolyásolni. Szorosabban *vallásos* érdekeket szolgálnak az *imádságok* (Nagy István: Óregek,

Szolnoky Gerzson: Fájdalmasok, Tánczos: Halott mellett bánkódók részére); *bibliai elmélkedések* (Ecsedy Aladár: Tebened biztunk, A tulsó part felé, Békefi Benő, Nagy Mózes Erzsébet, Darányi Lajos, K. F.); *egyház történelmi munkák* (Hegyaljai Kiss Géza: Árva Bethlen Kata, Vargha Tamásné: Zoltáros Szenci Molnár Albert, Tóth Endre: Sztáray Mihály); *egyházvédő s vitázó iratok* (Esze Tamás, dr. Kováts István). A *költészetet* versek (Petőfi: János vitéz, Vargha Gyula, Szaboleska Mihály, Szigethy Ferenc, V. Sipos Ida); *az elbeszélő irodalmat* Eötvös Károly, Zilahy Lajos, Harsányi Zsolt, Kodolányi János, Mórícz Zsigmond, Gyökössy Endre, Szabó Lajos, Borsovai Lengyel Gyula, dr. Nagy Sándor, dr. Tomay Dezső, Vajás Klára, V. Sipos Ida, Patay Árpádné, Fejes Aladár, Ince Gábor, Arató Kálmán (Bodrogköz mesevilága, 2 füzet); *a színműirodalmat* V. Sipos Ida, Nagy Sándor képviselik. A műkedvelő írók mellett tehát a nagy írók is méltóképp felsorakoznak. A vállalat rendkívüli fontossága nyilvánvaló, a megoldás is megfelelő, csak az elterjesztésről kell minél sikeresebben gondoskodni. Sajnálattal értesülünk, hogy minden püspöki ajánlás dacára, eddig mindössze 145 lelkész vállalta a terjesztést, ami bizony lesújtó helyzetkép. Ezzel a kis lelkes gárdával is nagy eredményt lehet elérni, hiszen 10 füzetből már mind az 1000 példány elkelt; mit lehetne csinálni, ha minden lelkész vagy maga, vagy a gyülekezet egy tagja útján résztvenne az egyházépítés eme ma már nélkülözhetetlen munkájában. A füzetes kiállítása csinos, az árak meglepően olcsók (1 iv 8—10 fillér). Felhívjuk erre a vállalatra olvasóink figyelmét. Megkeresésre a kiadóhivatal (Országos Református Szeretetszövetség, Budapest, XIV., Stefánia-út 29) azonnal küld árjegyzéket.

A Golgota Keresztje címen adta ki Ecsedy Aladár tahitófalui lelkész újabb evangelizáló beszédeit. Komoly bizonyoságtévő írások ezek, lelki haszonnal forgathatjuk és hasznát vehetjük: gondolatok ébresztésére. A könyvecskéhez Nyáry Pál pécsi lelkész írt előszót. A csinos kiállítású, 36 oldalas füzet ára 50 fillér. Nagyobb rendelésnél megfelelő százalék-engedmény. Szívesen ajánljuk.

Értesítés. Dr. Ince Gábor budapesti vallás-oktató-igazgatólelkész tollából és kiadásában megjelent „*A jelszabadult Felvidék*” című, igen érdekes és tanulságos könyvecskéje. Ára 40 fillér; minden példány árából 10 fillér a munkácsi református Szeretét-Árvaházat illeti. Bárcsak minél nagyobb tömegben elterjedne ez az aktuális, eleven könyvecskéje. Vizsgái jutalomkönyvnek igen alkalmas volna.

Előzetes jelentés és felszólítás. Az év folyamán jelenik meg *Bíró Mózes* kolozsvári református lelképásztor „*Krisztus Magyarja*” című munkája, néhai Dr. Kecskeméthy István kolozsvári teológiai tanár életéről és munkásságáról, magának Kecskeméthy Istvánnak beszédeiből és írásaiból összeállítva. Mindenki, aki hiva a magyar evangéliumi ébredési mozgalomnak és tisztelője ezen mozgalom egyik legelső és legáldottabb harcosának, küldjön be postautalványon a Bethánia Egylet főtítkári hivatalának (Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 9) 4 pengőt, legkésőbb folyó évi június hó 1-ig. (*Szerkesztőségünk e könyvet a legmelegebben ajánlja.*) A könyvet ebben az esetben a kiadó portómentesen szállítja.

G Y Á S Z R O V A T

A debreceni Kollégium nagy halottja. A négy-évszázados fennállását ünneplő debreceni Kollégium fenntartótestülete Európa és Amerika legkiválóbb protestáns vezető férfiakból harminchatot a négy-évszázados debreceni Kollégium tiszteletbeli egyházi főiskolai tanárává választott és részükre díszes diplomát állított ki, amelynek kiosztása a jubileumi ünnepségnek egyik fénypontja lesz. A harminchat megválasztott tiszteletbeli professzor közül egyet kiragadott a könyörtelen halál. D. Dr. Cordier Leopold, a Giesseni egyetem teológiai karának világhíres professzora, a debreceni Kollégium tiszteletbeli tanára, folyó év március elsején, rövid betegség után hirtelen elhunyt, amint erről a giesseni egyetem Rector Magnificus Dr. Csikesz Sándor prorektort levélelileg értesítette. Az elhunyt kiváló tudós egyik öse négyévszázaddal ezelőtt, mint párizsi tanár, Kálvin tanítómestere volt, akinek a nagy reformátor saját bevallása szerint a legtöbbet köszönhetett. A Cordier-család négyszáz esztendőn keresztül sok lelképásztort, tudós tanárt adott egyházának és szenvedte a hugenották minden üldöztetését és vértanúságát, míg azután a XVIII. század elején kivándorolt Németországba és végzett az ottani reformátusság körében elvülhetetlen érdemű szolgálatokat. Ennek a családnak egyik legkiválóbb tagja volt az elhunyt tudós professzor. Munkássága különösen a valláspedagógia és ifjúságnevelés körében volt korszakos jelentőségű, de kiterjedt a hitvalláshoz hű rétegek egyháztársadalmi megszervezésére is a Németországot elöntött kommunizmus és atheizmus áramlatával szemben. Egyike volt a református ének-költészet legnagyobb ismerőjének, s a debreceni ünnepségeknél azért örült, hogy alkalma lett volna eljönni és itt a helyszínen tanulmányozni a magyar református falusi gyülekezeteknek a genfi ősi zoltárokhoz való ragaszkodását. D. Dr. Révész Imre püspök a halálhír vételekor kitűzette a Kollégiumra a gyászlobogót, s a Kollégium jubileumi bizottsága a legközelebbi üléséből hivatalosan is kondoleálni fog az elhunyt nagy tudós gyászoló családjának. Dr. Csikesz Sándor prorektor pedig a giesseni egyetem rektorának küldött részvétnyilatkozatot.

Bagothay Sámuel, a szatmárnémeti református főgimnázium vallásánára, 70 éves korában, boldog házassága 38. évében, hosszú, de megható türelemmel viselt szenvedések után, folyó évi március hó 28-án elhunyt. Özvegye és három gyermeke gyászolja; fia a debreceni idegklinikai tanársegéde. Hosszú évtizedeken keresztül állott kiténő szatmári főgimnáziumunk szolgálatában. (Ján. ev. XVII: 4—5.) Áldott legyen emlékezete.

Szilágyi Béla öcsényi lelkész, egyházkerületi tanácsbíró, rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Március 18-án volt a temetése. Tiszántúl is jól ismerték, baráti és rokoni szálak fűzték hozzánk. Emléke legyen áldott.

A Kálvineum Nyíregyházi Református Tanítónő-képző Intézetének Énekkara 1939 április hó 26-án, szerdán d. u. 5 óra 10 perctől 5 óra 45 percig énekel a Rádióban, Budapest I. hullámhosszán.

K Ü L Ö N F É L É K

A Krisztusnak a keresztfán lett hét szavaiból.

Nagypénteki ének. Mutabány a jugoszláviai magyar reformátusok új énekeskönyvéből. — Énekelhető a mi 81-ik dicséretünk dallamára: Krisztus Urunknak áldott születésén...

1. Paradicsomnak te szép élő fája. Ó, kegyes Jézus, Istennek Báránya, Te vagy lelkünknek igaz Megváltója, Szabadítója.

2. Értünk egyedül szörnyű kint szenvedél, Megfeszítettven töviset viselél, Mi bűneinkért véreddel fizettél S megölettetél.

3. Csudánkra vagynak te szép gyümölcsleid, Nagy kínjaid közt való szent beszédid, Kiket keresztről szóltál szent mondásid: Hét szép szavaid.

4. Első szódban így könyörögél Istennek: *Atyám bocsásd meg bűnöket ezeknek, Mert nem tudják ők most, mit cselekszenek, Kegyetlenkednek.*

5. Lón második szód a szegény tolvajhoz, Bűnén kesergő s törődő latorhoz, Mondván: *Velem léssz a paradicsomban, Szent országomban.*

6. Keserves szívű szentséges anyádnak, Harmadik szódat nyujtád Máriának, És ugyanakkor szóltál szent Jánosnak, Mondván azoknak:

7. *Ímhol az anyád, kedves, tanítványom, Ímhol a fiad asszony már ajánlom, Tutorul néked ezt a Jánost hagyom, Kegyesen adom.*

8. Ártatlan Bárány, keserűségben, Negyedik szód ez lón nagy kísértetben: *Én Istenem, én Istenem, ügyemben Miért hagyál el?*

9. Jövendölések mind bételjesedvén, És minden dolgok már elvégeztetvén, Mondád ötödször: *Szomjúhozom! igen Szived epedvén.*

10. Így teljesedék Dávidnak mondása: Ecetnek és méregnek kóstolása, Szenvédésednek keserű pohara Lón megívása.

11. Mikoron, Uram, a mérget elvevél, Ottan hatodszor mondál ilyen Igét: Bételjesedett és elvégeztetett Váltásnak dolga.

12. Reád érkezvén a szomorú halál, Hetedszer ily szót s imádságot mondál: *Atyám, kezdedbe tészem le lelkemet, Én életemet.*

13. Hála légyen a mennybéli Istennek, Ki megváltója lón bűnös embernek, És megszerzője szent békességünknek, Idvességünknek.

Debrecen, 1778.

A Szatmári Református Egyház virágvasárnapja előtt ünnepelte Boros Jenő esperes-lelkész negyedszázados lelkési jubileumát. A hatalmas és emlékezetes láncos templom zsúfolásig megtelt ünneplő sereggel; Papp József máramarosszigeti lelkész hirdette az Igét. Majd presbiteri diszgyűlés következett, az üdvözlések hosszú sorával, ahol az egyes hatóságok, testületek képviselői szólaltak fel s értékes emléklapokat adtak át az ünneplőknek. A délutáni istentiszteleten Csernák Béla nagyváradi lelkész, egyházkerületi főjegyző hirdette az Igét. Boros Jenő Kollégiumunk kiváló növendéke volt, kire mindenkör szeretettel gondolunk s e kedves évforduló alkalmából küldjük felé áldáskívánásunkat.

Dr. T. Z. Koo, a Keresztyén Diákok Világszövetségének keletázsiai főtitkára világszerte utazása során március 27-én és 28-án Debrecenben volt. Előadásokat tartott a központi egyetem egyik tantermében, esténként a KIE nagytermében, s egy alkalommal szolt a református főgimnázium négy felső osztályának ifjúságához. Részint evangéliumi előadásokat tartott, részint a keresztyénség helyzetét ismertette Kínában. Dr. Koo maga is kínai ember, vallása anglikán. Rokonszenves egyénisége s előadásai mindenütt mély hatást tettek. Egyik előadásában részletezte azt az áldásos munkát, melyet az aránylag kisszámú, de komoly keresztyén elem Kína közéletében végez. Főképp ennek köszönhető az a nemzeti és társadalmi megújulás, amely Kínában a legújabb időkben megindult. Dr. Koo azt kérte hallgatóságától, hogy imádkozzanak sokat a rengeteg külső és belső bajjal küzdő kínai népért.

(Szele Tibor.)

A zsidók áttérése ügye élénken foglalkoztatja a jugoszláviai magyar református egyházat is. Ott az állam maga beleszolt a kérdésbe, az igazságügy-miniszter felhívta az egyházat a zsidók áttérésének szabályozására. Maga a zsidó hitközségek szövetsége is nyilatkozott: felhívta az állami hatóságok figyelmét arra, hogy újabb időben a zsidók közül többen csupán spekulációból térnek át a keresztyén vallásra. Zágrábban például a múlt év folyamán 300 egyén lépett ki a zsidó hitközségből s áttért a római katolikus vallásra, hogy aztán mint római katolikusok, áttérjenek a pravoszláv vallásra, mivel a pravoszláv egyház mint zsidókat nem fogadja be őket. — Erre figyelemmel az ottani református egyházunk a következő törvényes intézkedést léptette életbe: „A Jugoszláv Királysági Református Keresztyén Egyház amilyen örömmel és szeretettel fogadja kebelébe azokat a zsidókat, kik Jézusban felismerték és elfogadták a Krisztust s hozzá igaz bűnbánattal megtértek, épolyan bizalmatlansággal viseltetik azokkal a spekulánsokkal szemben, akik a formális áttérésekkel csak a mai idők sajnálatos megpróbáltatásai alól akarnak kibújni. Ezért az anyagi érdekekből eredő áttérések megítélésében a zsidó hitközségek szövetségével és az igazságügyminisztériummal teljes mértékben egyet ért. Jól tudjuk, hogy az emberek szívébe nem lehet belelátni s nehéz megítélni, ki az igazi megtérő és ki a hamis áttérő. Az anyaszentegyháznak mindazáltal adatott a kulcsok hatalma, az Ige hirdetése és a keresztyén egyházi fegyelem (Heidelbergi Káté 83—85. k.). Ezért országos egyházunk tanácsa akképp rendelkezik, hogy a zsidók áttérését az első jelentkezés után egyévi előkészítés kövessék. Ez idő alatt az illető minden vasárnap legyen ott a gyülekezeti istentiszteleten és bibliórákon s vegyen részt minden gyülekezeti munkában és a lelkipásztor által vezetett konfirmációi előkészítésben. A konfirmációi előkészítés kör szerint, vagy a rendes agenda-órákon, vagy pedig felnőttéknél privát órákon, de hetenként legalább egyszer történik. Miután az áttérő így egy éven át az evangélium hirdetésének hatása alatt állott, nyilvánosan is bizonyosságot kell tennie. A konfirmációi vizsgát a presbitérium előtt, a rendes évi kánoni látogatás alkalmával az esperes jelenlétében teszi le s csak azután kereszteszthető meg. Az első jelentkezés s az egyévi előkészítés megkezdése az esperesnek

azonnal bejelentendő. Amelyik le kész ezen rendelkezés ellen vét, vagy ez ellen ízgat, a bírósági szabályrendelet 30. §-ának 4. pontjába ütköző fegyelmi vétséget követ el. Fenti rendelet azonnali hatállyal életbelép."

A belmisszió és diakónia nemzetközi szövetsége folyó évi május 19—22-ig Győrött az ottani diakonissza házban a délkeleti választmány regionális konferenciáját tartja.

Parragh Lajos a budapesti egyházmegye és a Magyar Református Külmissziói Szövetség új misszionáriusa, december végén megérkezett munkahelyére, Albániába. (Címe: Kortcha, Evangelical Mission, Albánia) és megkezdte munkáját. Munkájáról havonta rendszeresen ad tudósítást a „Hajnal” külmissziói folyóirat. Előfizetési díja egész évre 2 pengő. Megrendelhető: Budapest, IX., Kálvin-tér 8. II.

Goebel Tina a liebenzelli misszió *mánuszi* misszionáriusnője március hónapban Magyarországra jön, hogy a mánuszi munkát ismertesse gyülekezetekben. A Magyar Református Külmissziói Szövetség ezúton is arra kéri a gyülekezetek vezetőit, hogy hívják meg a misszionáriusnőt gyülekezeteikbe a külmisszió ismertetésére. Ahol villanyvilágítás van, ott szívesen tart vetítettképes előadást is. Kérjük a lelképászorokat, hogy a lehetőség szerint dátumot ne jelöljenek meg, hogy az útitervet gazdaságosan állíthassuk össze. A beosztást idejében tudatja a titkári hivatal, ahová mindenféle megkeresés küldendő. (Budapest, IX., Kálvin-tér 8. II. 17.)

Íratterjesztőket keres a Magyar Református Külmissziói Szövetség. Érdeklődők írjanak a következő címre: Budapest, IX., Kálvin-tér 8. II. 17.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1275—1939. szám.

K Ö R L E V É L

a Nyári Egyetem látogatása tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 45.449—1939. V. I. szám alatt kelt leírata alapján utasítom az egyházi főhatóságom alatt álló középiskolák igazgatóit, hogy a nyári egyetem hirdetményeit az iskolai hirdető táblán függeszték ki, a VIII. osztály osztályfőnökei pedig hívják fel a tanulók figyelmét a Nyári Egyetemre.

Egyben közlöm az igazgató urakkal azt is, hogy a pályaválasztási tanácsadó által az ország összes VIII. osztályos tanulóihoz megküldött hivatalos nyomtatványokhoz a Nyári Egyetem hirdetményei is hozzácsatoltatnak.

Debrecen, 1939. március 29.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1321—1939. szám.

K Ö R L E V É L

Felhívom a nagytiszteletű esperes urak, közép- és középfokú iskoláink tekintetes igazgatóságainak figyelmét a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium kiadásában megjelenő „Hivatalos Közlöny” március hó 15-én megjelent 6. számában 1335—1939. eln. szám alatt a felszabadult Felvidékkel visszakerült tényleges és nyugdíjas közzolgálati alkalmazottak menetekedvevénye tárgyában közzétett rendeletére és utasítom, hogy az ebben foglaltakhoz alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1939. április 1.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1357—1939. szám.

K Ö R L E V É L

Felhívom a nagytiszteletű esperes és iskolaszéki elnökök figyelmét a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium kiadásában megjelenő „Hivatalos Közlöny” március 15-én megjelent 6. számában 132.781—1939. IX. szám alatt a népiskolai tananyag beosztások készítésének szabályozása tárgyában közzétett rendeletére és utasítom, hogy az ebben foglaltakhoz alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1939. április 4.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1372—1939. szám.

K Ö R L E V É L

a kebelbéli közép- és középfokú iskolákhoz a Magyar Tanuló-Nyaralattási Iroda felállítása tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1382—1939. eln. számú leírataiban Magyar Tanuló-Nyaralattási Iroda felállítását rendelte el. Ez iroda a budapesti VII. Állami Madách Imre gimnáziumban (VII. Baresay-utca 5. szám) van elhelyezve.

Részletes feladatköre:

1. Az Iroda az egyes országok tanulósere és tanulónyaralattási mozgalmainak vezetőivel folytatott levelezés útján a magyar tanulóifjúságnak külföldön nyaralattását előkészíti és megszervezi, gondoskodik arról, hogy a külföldre menő csoportokat idejében a m. kir. külügyminisztériumnak bejelentés, a megszervezett és összeállított csoportokat útnak indítja, útlevelek, vízumok, valuták, vasúti kedvezmények, kocsik biztosítása tárgyában segédkezet nyújt, a nyaralás ideje alatt közvetett, vagy közvetlen úton a tanulók felett ellenőrzést gyakorol.

2. Az Iroda hivatása továbbá, hogy a külföldről érkező nyaraló tanulóifjúság csoportos, vagy családonkénti elhelyezését belföldön előkészíti és megszervezi, a csoportos nyaralattásra alkalmas otthonokat kiválasztja, a nyaralattásra vállalkozó családokat megbízhatóság és a nevelői környezet szempontjából a lehetőség szerint elbírálja, a nyaralattás ideje alatt a lehetőség szerint ellenőrzést gyakorol, esetleg felmerülő felszólalások és panaszok tárgyában intézkedik, de a családok megbízhatóságáért felelősséget nem vállal.

A felsorolt feladatokat túlnyomórészt maga az Iroda, illetve annak tagjai hajtják végre. A közületek, intézmények által vezetett külföldi tanulósereakció szintén az Iroda útján és irányításával történik. Ilyeneknél azonban az Iroda csak a tanácsadás és irányítás és az összekötő szerepét vállalja. A csoportok vezetését alkalmasan választott tanárokrá

KRAYER

Festékgár fióküzlete

Debrecen,

Csapó-utca 5.

Telefon 21-60.

(tanítókra) kell bízni, az ilyen megbízásokra vonatkozólag az Iroda tárgyalásai alapján megokolt javaslatot tesz.

Az Iroda gondoskodik a vidéki városokban elhelyezett külföldi tanulócsoporthoz, valamint a külföldön nyaraló tanulócsoporthoz elhelyezésének és ellátásának esetleges ellenőrzéséről is. Az ellenőrzést közvetlen vagy erre a célra felkért helyi tanügyi szerv, vagy személy révén közvetlen gyakorolhatja.

Debrecen, 1939 április 12.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A *liszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.*

1390—1939. szám.

Tárgy: Olasz városokba tanulmányi kirándulás.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli közép- és középfokú iskolák tekintetes igazgatóihoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1939. évi március hó 3-án 59,790—1939. V. 2. szám alatt kelt rendeletében felhívta valamennyi állami és más hatósági közép- és középfokú iskolák figyelmét a nagyobb olasz városok megtekintésére rendezendő tanulmányi kirándulásra. (L. Hivatalos Közlöny 1939. évimárcius 15. számában.) A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ebben a rendeletében foglaltakra valamennyi egyházi főhatóság figyelmét is felhívta.

Valamennyi közép- és középfokú iskolánk igazgatóságának figyelmébe ajánlom, hogy a külföldre tervezett tanulmányi kirándulások előkészítésénél az Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és Szállítási Rt. (Budapest, V., Akadémia-utca 10. szám) segítsége igénybe vehető.

Debrecen, 1939 április 12.

Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmények

Újszentyörgyi ref. egyház presbitériuma újonnan megszervezett tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak férfiak és nők. Javadalom: lakás, kertváltás, helyi 10% és államségi 90%. Kötelezők: osztatlan népiskola vezetés, kántori, b. missziói munkák végzése. Pályázati határidő május 5. Kellően felszerelt kérvények r.f. felkérési hivatal Dr. Rostomaj, Szolnok vármegye küldendők.

TARTALOM:

Peleskey Sándor: Lelkipásztori eszmény — eszményi lelkipásztor
Dr. Veress István: Egyház és a politikai kérdések napjainkban
Elefánty Sándor: Énekeskönyvünk dicsőreteinek eredete
Hírek az egyházmegyékből — Irodalom — Gyászrovat — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

Minden nap

MEINL-kávét!

MEINL GYULA

kávébehozatali r. t.

1862.

Fióküzlet:

Debrecen, Ferenc József-ut 20.

Telefon: 14-93.

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a gáz a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a gáz a legkényelmesebb;
a gáz a leggyorsabban kezelhető;
a gáz melege pontosan szabályozható;
a gáz számlaértéke egy hónappal később fizetendő.

A gázvezetékeket 5 évi részletre készítjük és a bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén nagyrészt visszatérítjük.

Fűzőt, tűzhelyet, autogeysert, fürdő- és fűtőkályhát olcsón bérebeadunk.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

Írógép.

Legújabb modellű hordozható gép.
Kétszínű szalaggal, tabulátorral,
a nagy gép minden felszerelésével.
Teljesen új állapotban

300 pengőért,

havi 25 pengős részletre

eladó. CÍM A KIADÓBAN.

Boldog házasság

KOSTYA

jegygyűrűivel

Templomi kegyszerek, órák, ékszerek és
ezüst dísz tárgyak nagy választékban.

SZÉCHENYI-UTCA 1.

DEBRECEN.

(RÉVÉSZ-TÉR 1. SZ.)

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsözlet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

SIPKOVITS BÉLA

tükrögyártás
üvegcsiszolás
hibás tükrök újjáöntése

Előszoba, fürdőszoba tükrök

Aranyérmes

kitüntetés

Debrecen, Nagyvárad-u. 15.

Telefon: 22-96.

RUFF MIHALY

modern szobafestő, mázó
és bútortényező vállalata

VÖRÖSMARTY-
UTCA 3. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 33-57.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés

DEBRECEN

Telefon: 20-06 és 15-48

Alapította:

Sesztina János 1819-ben.

Ipari-, mezőgazdasági-, háztartási-,
gázoltalmi- és légvédelmi cikkek.**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK****DEBRECENI FIÓKJA**

Piac-utca 45-47. (Saját ház.) Telefon: 23-70., 23-71.

**FOGLALKOZIK A BANK-
ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL****100-féle cikket vásárolhat,**
de csak egy helyen fizeti havi részletekben,
ha szükségletét

az „UNIO“ Központi Hiteliroda

cégei útján szerzi be.

Hitelrendszerünk kényelmes, olcsó és megbízható. — Vásárlásra jogosító igazolványa, ha még nincs, igényelje irodánkban:

Piac u. 44. Marx-féle ház, földszint.**123 megbízható cégnél**

nyújt vásárlási lehetőséget! Egy helyen jelent fizetési kötelezettséget! A havonta megújuló állandó továbbvásárolhatóság jogával!

**a „Takarékosság“
Kereskedelmi R.-T.**

bevásárlási rendszere, mely a mai gazdasági helyzet legmegfelelőbb beszerzési módját biztosítja a vásárlóközönség számára

A „TAKARÉKOSSÁG“ vásárlási igazolványai és utalványai a „Takarékosság“ igazgatóságánál igényelhetők

Debrecen, Deák Ferenc-u. 6. sz.**Földek, házak, telkek
eladása, vétele, bérlete**

üggyében forduljon bizalommal

Üienes József

O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához

DEBRECEN, Bethlen-utca 21. szám

Jándi református egyházközségnek szállított 598 kilogrammos „Gróf Bethlen István-harang“

ÜGYELJÜNK A KERESZTNÉVRE!MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ MESTERE**Szlezák László**harang- és ércöntőde,
harangfelszerelési és haranglábgyára**Budapest, XIII., Petneházy-u. 78.**

(Frangepán-u. mellett)

SAJÁT HÁZI
Telefon: 291-3-53

KITÜNTETVE: Párisi világkiállításon díszoklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel, több állami díszoklevéllel

Mielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes bizalommal a régi és megbízható céghez!!!

SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!Elnyös fizetési feltételek!
Költségvetés és kiszállítás díjtalan!